

Exemplarul nr.
Nr. 52799/DSDRP/01.11.2021

**Doamnei Raluca Ecaterina ALEXANDRU
Adjunct al Avocatului Poporului**

Stimată doamnă Adjunct al Avocatului Poporului,

Având în vedere Raportul privind vizita desfășurată la Penitenciarul Botoșani de către reprezentanții instituției Avocatul Poporului, referitor la recomandările adresate Administrației Naționale a Penitenciarelor, vă comunicăm următoarele:

Referitor la capacitatea de cazare a sistemului penitenciar, vă aducem la cunoștință că, la data de 05.10.2021, în unitățile subordonate sistemului penitenciar erau custodiate, în total, 22.892 persoane private de libertate, fiind înregistrat un indice mediu de ocupare de 125,07%, prin raportare la spațiul individual de 4 mp. *Indicele de ocupare este calculat prin raportarea suprafeței totale a sistemului penitenciar la numărul total al persoanelor custodiate, valorile înregistrate, la nivelul fiecărui loc de deținere, variind față de indicele general menționat.*

În scopul monitorizării, în permanență, a populației penitenciare, precum și pentru asigurarea separării, în funcție de regimurile de executare și categoriile de persoane custodiate, la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor, s-a constituit în baza Deciziei directorului general nr. 369/26.02.2018 cu modificările și completările ulterioare, o comisie de analiză a gradului de ocupare, pentru gestionarea judicioasă a spațiilor. Comisia se întâlnește săptămânal, centralizează și analizează raportarea săptămânală a unităților subordonate, cu privire la capacitatea de cazare calculată la 4 mp/deținut și efectivele custodiate și propune măsuri pentru reducerea fenomenului de supraaglomerare. În același timp, comisia identifică unitățile cu grad crescut/redus de aglomerare, în funcție de regimurile de executare, pentru a fi tratate cu prioritate, în ceea ce privește transferurile necesare în vederea echilibrării efectivelor, în raport de evoluția situației epidemiologice SARS-CoV-2 și a actelor normative emise în contextul pandemic.

Prin Memorandum, aprobat la nivelul Guvernului României în contextul elaborării planului de acțiune pentru perioada 2020-2025, în vederea executării hotărârii – pilot Rezmiveș și alții împotriva României pronunțată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, raportat la demersurile Administrației Naționale a Penitenciarelor pentru extinderea și modernizarea spațiilor de cazare, a fost cuprins ca element de relevanță și redistribuirea deținuților în cadrul sistemului penitenciar sau în cadrul aceluiași penitenciar.

Pentru echilibrarea efectivelor de deținuți și utilizarea eficientă a spațiilor, Administrația Națională a Penitenciarelor monitorizează permanent numărul persoanelor private de libertate atât prin prisma efectelor politicilor penale ale statului, cât și prin evoluția categoriilor de deținuți custodiați și zonele de domiciliu ale acestora, reevaluând periodic sau ori de câte ori situația o impune, profilul fiecărei unități penitenciare, respectiv categoriile de deținuți ce urmează a fi custodiate.

La nivelul sistemului penitenciar se realizează permanent acțiuni în vederea asigurării unui climat corespunzător cazării persoanelor private de libertate, inclusiv prin transferarea acestora, Administrația Națională a Penitenciarelor fiind permanent orientată spre evaluarea și identificarea soluțiilor de redimensionare și îmbunătățire a condițiilor oferite de spațiile existente sau a construirii altora.

În cuprinsul planului de acțiune pentru perioada 2020-2025, în vederea executării hotărârii – pilot Rezmiveș și alții împotriva României pronunțată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului sunt prevăzute investițiile în infrastructura fizică a penitenciarelor ce urmează a fi realizate.

În acest sens, Penitenciarul Botoșani are în derulare două obiective de investiții prin care se vizează construirea a două noi spații de cazare, astfel încât odată cu realizarea celor două obiective de investiții, se vor crea condiții corespunzătoare atât de cazare, dar și spații destinate desfășurării activităților sportive, cu respectarea reglementărilor în vigoare.

Primul obiectiv de investiții este realizarea unui "Pavilion nou deținere (C) cu 80 locuri de cazare, punct primire deținuți și post control nr. 2". Acest pavilion va conține 2 secții de deținere cu un număr de 40 locuri de cazare pe fiecare etaj. În data de 30.08.2021 a fost finalizată procedura de contractare și a fost semnat contractul de prestări servicii nr. 37848/PBBT/30.08.2021 în vederea elaborării proiectului tehnic. Astfel a fost emis ordinul de începere a serviciilor de proiectare 38315/PBBT/03.09.2021 având termen 90 de zile.

Al doilea obiectiv de investiții este realizarea unui Complex Correcțional care va conține 3 secții de deținere cu un număr total de 320 locuri noi de cazare.

La nivelul Penitenciarului Botoșani a fost derulată procedura de achiziție publică pentru întocmirea proiectului tehnic, prin anunț SCN1088326 publicat în 29.06.2021, procedură finalizată prin încheierea contractului de prestări servicii în data de 08.10.2021 având termen 60 de zile.

Acțiunile lucrărilor de reparări curente și întreținere în care sunt cuprinse și lucrări de igienizare, la camerele de detenție se desfășoară în mod continuu, până la data de 01.10.2021 fiind efectuată o igienizare anuală completă în toate camerele de detenție, urmând ca până la sfârșitul anului să se realizeze cea de a 2-a igienizare pentru toate camere potrivit planului anual de propunerি de reparări curente și întreținere și de asemenea, ori de câte ori pentru camerele pentru care s-au solicitat cereri de igienizare. Anterior lucrărilor de igienizări complete ale camerelor, au fost desfășurate reparări ce au constat în îndepărтarea stratului de mucegai de pe tavan până la stratul de beton, amorsarea suprafetei pentru gletuire și zugrăvire, acolo unde este cazul.

Înalta Curte de Casație și Justiție, în cuprinsul Deciziei nr. 460 din 19 februarie 2020, pronunțată în dosarul nr. 631/95/2018, a reținut următoarele:

Instanța europeană, atunci când a analizat, prin prisma dreptului la demnitate umană, protejat de art. 3 din Convenție, cauzele tratamentului degradant reclamat de o persoană aflată în detenție, generat de supraaglomerare, de lipsa de condiții igienice corespunzătoare, a apreciat că acesta poate fi rezultatul unor probleme ce excedează culpei propriu zise a administrației penitenciarului, fiind o deficiență structurală și sistemică.

În consecință, răspunderea statului nu poate fi exclusă pe considerentul că acesta răspunde patrimonial, obiectiv sau subiectiv, exclusiv după reguli derogatorii de la regimul ce guvernează răspunderea particularilor, nefiindu-i aplicabile, în acest caz, dispozițiile C. civ. Textele de lege invocate de recurent nu sunt în măsură să justifice incapacitatea de drept civil a acestuia de a răspunde într-un raport juridic intemeiat pe principiile răspunderii civile delictuale.

Dimpotrivă, prin dispozițiile art. 221 - 224 C. civ. este reglementată răspunderea civilă atât a persoanelor juridice de drept public, dar și a statului, fie în raporturile juridice în care este titular de drepturi și obligații, fie în subsidiar pentru obligațiiile autorităților publice.

În același timp, în speță, răspunderea Administrației Naționale a Penitenciarelor a fost înălțată, reținându-se că s-ar fi justificat chemarea în judecată a acestei autorități publice pentru a răspunde pentru producerea unui eventual prejudiciu ca urmare a condițiilor efective de detenție, altele decât supraaglomerarea din penitenciare.

Astfel, câtă vreme instanța de apel a constatat imposibilitatea obiectivă a Administrației Naționale a Penitenciarelor de a se conforma standardului prevăzut în legislația ce reglementează modalitatea de efectuare a stării de detenție, prejudiciul, raportat la condițiile inadecvate de executare a pedepsei privative de libertate astfel cum au fost reținute, fiind cauzat de împrejurări independente de posibilitățile sale de decizie și control, o atare statuare este în concordanță cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit cu care această situație este cauzată de o problemă structurală și sistemică, ce nu poate fi rezolvată decât de Statul Român.

În consecință, Înalta Curte reține că, în mod corect, recurentei (statul Român) i-a fost recunoscută calitatea procesuală pasivă în litigiul dedus judecății, față de natura faptei ilicite reținute, **supraaglomerarea penitenciarelor în care reclamantul a fost deținut putând fi imputată doar statului, iar acordarea de despăgubiri morale pentru prejudiciul născut din această faptă putând fi dispusă doar în sarcina acestuia, deoarece Statul este cel care stabilește politica penală.**

Înalta Curte constată că, judicios, instanța de apel a reținut că Administrației Naționale a Penitenciarelor **îi revine un rol secundar, care constă în aplicarea dispozițiilor cu caracter normativ și în gestionarea resurselor financiare care sunt puse la dispoziție în cadrul politicii financiare a Statului Român**, iar în acest sens s-a pronunțat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului care a făcut trimitere la dispozițiile art. 46 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului ce impun statului printr-o obligație legală de a aplica măsurile generale și/sau individuale corespunzătoare pentru a garanta dreptul persoanelor aflate în detenție și drepturile cuvenite.

Administrația Națională a Penitenciarelor monitorizează, în permanentă, populația unităților subordonate, în vederea asigurării unor condiții adecvate de executare a pedepselor prin gestionarea judicioasă a spațiilor, în sensul menținerii unui echilibru just între interesele tuturor persoanelor custodiate în ceea ce privește spațiul individual de cazare, îndeplinind în mod corespunzător, potrivit destinației și în limitele fondurilor bugetare alocate, strategia Guvernului României în ceea ce privește executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate pronunțate de instanțele de judecată.

Referitor la ocuparea posturilor vacante din sectoarele siguranță deținerii și regim penitenciar, medical și reintegrare socială (pct.3 lit.a nr.2), vă comunicăm că, la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor au fost demarate, din cursul anului 2020 și până în prezent, mai multe proceduri de scoatere la concurs a posturilor vacante din sistemul poliției penitenciare.

La Penitenciarul Botoșani, din cele **53 posturi vacante** existente la nivelul unității la data de 30.09.2020, un număr de **16 posturi** au fost prinse în proceduri de ocupare, după cum urmează:

- concurs sursă externă 14 posturi – 6 posturi agent operativ, 2 posturi asistent medical generalist, 2 posturi ofițer educație, 1 post ofițer psiholog, 2 posturi medic medicină generală, 1 post – medic stomatolog;
- concurs de trecere a agenților în categoria ofițerilor - 2 posturi în domeniul reintegrare socială.

Demersurile au fost finalizate cu încadrarea unui număr de 6 agenți operativ, la data de 31.12.2020, 1 asistent medical, la data de 15.04.2021, 1 ofițer psiholog, la data de 02.06.2021. Pentru posturile de medic scoase la concurs nu s-au prezentat candidați.

În cursul anului 2021, un număr de **53 posturi** au fost prinse în diferite proceduri de ocupare, după cum urmează:

- concurs sursă externă 43 posturi - 36 posturi agent operativ, 3 posturi asistent medical generalist, 1 post asistent medical farmacie, 2 posturi medic medicină generală, 1 post medic stomatolog;

- concurs de trecere a agenților în categoria ofițerilor – 5 posturi: 1 post ofițer reinegrare socială, 1 post ofițer monitor sportiv, 2 posturi ofițer evidență deținuți, respectiv 1 post ofițer organizarea muncii;

- concurs din sursă internă pentru ocupare a 5 posturi de conducere: 3 posturi șef tură, 1 post șef secție detinere interioară, 1 post director adjunct siguranța deținerii și regim penitenciar.

Procedurile sunt în curs de desfășurare, până la acest moment fiind încadrat un asistent medical generalist din totalul posturilor scoase la concurs.

Pentru posturile de medic medicină generală scoase la concurs nu s-au prezentat candidați, iar pentru postul de medic stomatolog s-a înscris un candidat care a fost respins la proba scrisă.

De asemenea, menționăm că, pentru funcționarea unității în condiții optime, la data de 07.05.2020, au fost inițiate demersuri pentru angajarea fără concurs, din sursă externă ori cadre care au trecut în rezervă/cărora le-au încetat raporturile de serviciu din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională, a **două posturi din cadrul sectorului medical**, pe perioadă determinată cu durata de 6 luni, conform art. 9 din anexa nr. 1 la Decretul nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României și Ordinului ministrului justiției 1560/C/2020 din 23 aprilie 2020.

Urmare acestor demersuri, începând cu data de 14.05.2021 au fost încadrați 2 medici (medicină generală și stomatologie), pe o perioadă determinată de 6 luni.

În concluzie, precizăm ca din totalul de **69 posturi** vacante la data de 26.10.2021, în sectoarele de activitate siguranța deținerii și regim penitenciar, medical și reintegrare socială de la nivelul Penitenciarului Botoșani, **45 posturi** sunt scoase la concurs.

În prezent se desfășoară procedurile specifice, conform Ordinul ministrului justiției nr. 3065/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a concursurilor/examenelor de ocupare a posturilor vacante de polițist de penitenciare și a Procedurii privind desfășurarea verificărilor specifice și criteriile de apreciere a comportamentului corespunzător principiilor care guvernează profesia de polițist de penitenciare.

Totodată menționăm că, în funcție de contextul epidemiologic și de existența fondurilor bugetare, pentru acoperirea deficitului de personal, Administrația Națională a Penitenciarelor intenționează, de asemenea, să demareze și alte proceduri de scoatere la concurs a posturilor vacante, în funcție de necesitățile urgente de încadrare de personal.

Administrația Națională a Penitenciarelor folosește și acest prilej pentru a vă asigura de deplina disponibilitate în soluționarea tuturor aspectelor semnalate de persoanele private de libertate aflate în custodia unităților subordonate.

Cu deosebită considerație,

Comisar de poliție penitenciara dr. Dan HALCHIN

Director general

Administrația Națională a Penitenciarelor

ROMÂNIA, București, Str. Maria Ghiculeasa nr. 47, sector 2

Telefon 021-208.61.50, Fax: 021-242.05.05, e-mail: office@anp.gov.ro

Web: <http://www.anp.gov.ro/>